

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Voxni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Škandalozno ljubljansko mestno gospodarstvo.

V seji deželnega odbora dne 6. junija t. l. je deželni odbornik dr. Pegan kot občinski referent predložil na mizo deželnega odbora poročilo revizijske komisije o gospodarstvu ljubljanskega magistrata.

Kakor znano, je deželni odbor na pri-
tožbo občinskih svetovalcev Iv. Kregarja
in Ivana Štefeta odredil revizijo ljubljans-
kega mestnega gospodarstva. Poročilo re-
vizijske komisije obsega nad 300 strani.
Dejstva, katera je dognala revizijska komi-
sija, so taka, da se mora reči, da je gospo-
darstvo ljubljanskega mesta najbolj zani-
krno v celi deželi. Ni je občine v celi de-
želi, kjer bi vladal tak nered kot na ljub-
ljanskem magistratu.

Uspehi revizijske komisije so za libe-
ralno stranko naravnost uničujoči, ker ka-
žejo njeno popolno nesposobnost za gospo-
darjenje z javnim denarjem. Sedaj je tudi
jasno, zakaj so liberalci tako zabavljali čez
deželno gospodarstvo. S tem vpitjem so
hoteli prikriti na ljubljanskem magistra-
tu svoje sramotno gospodarstvo.

Podati hočemo svojim čitateljem po-
polnoma objektivno poročilo z absolutno
zanesljivimi podatki, ki jih je podala po-
polnoma zanesljiva revizijska komisija, pri
kateri so sodelovali tudi uradniki liberal-
nega mišljenja. To je objektivno delo, na
katerem se ne da čisto nič izpodbijati.

Poročilo revizijske komisije je sijajno
zadoščenje vsem tistim našim somišljeni-
kom, ki zadržani o »vzornem mestnem
gospodarstvu« niso hoteli verjeti ter so
preko najhujših napadov, preko psov-
k, sramotjenja in smešenja šli dalje, da ugot-
ove resnični položaj ljubljanskega mestnega
gospodarstva. Predvsem gre zasluga zas-
topnikom S. L. S. v ljubljanskem občins-
kem svetu, ki so s svojo energijo dosegli,
da se je gospodarstvo občine temeljito pre-
gledalo.

Ni še dolgo, ko se je v občinskem sve-
tu hotelo vsa očitanja potlačiti, ko se je na-
šim zastopnikom zaprl v pogled, ni še dol-
go, ko se je v javni občinski seji zatrjevalo,
da ni nikjer nobenih falsifikacij, ni še dol-
go, ko je župan dr. Tavčar tajil nerednosti,
ki so se godile tudi še pod njegovim
županovanjem in njegovo od-
govornostjo! Kako je podžupan dr.
Triller vpil na shodih, da je revizijska komi-
sija prišla »na magistrat iskati
grehe, ki jih ni! Slepiti so hoteli dalje
ljublansko občinstvo, hoteli so dalje slepo-
mišiti z gospodarstvom in napačnim knji-
govodstvom, ki je tako, da bi bil vsak tr-

govec, ki bi imel tako knjigovodstvo, goto-
vo zaprt.

Ljubljanskim davkoplačevalcem bo se-
daj podana prava slika ljubljanskega mest-
nega gospodarstva. Brez opozicije v občins-
kem svetu bi jim bila ta slika še dalje
ostala prikrita. Kdor bo bral podatke re-
vizijske komisije, naj bo naš somišljenik ali
ne, vsak bo končno dejal: Bog obvaruj de-
želno gospodarstvo takih »gospodarjev«,
kakršni so bili in so na ljubljanskem magi-
stratu!

Naj slede posnetki iz poročila revizijs-
ke komisije deželnega odbora, ki sami
bolj govore kot vsaka druga beseda. Od
točke do točke se stopnjuje vedno hujši,
vedno bolj uničujoči podatki.

Komisija, ki jo je določil deželni odbor
za splošno revizijo gospodarstva mestne
občine ljubljanske, je opravila revizijo v
času od 13. novembra 1913 do 30. aprila
leta 1914.

Pri tej reviziji je odkrila komisija celo
vrsto nedostatkov, spoznala pa je tudi, da
pri mestnem gospodarstvu v splošnem ni
reda in da se gospodari v denarnih vpra-
šanjih čestokrat brez ozira na zakonita
določila.

Glavni nedostaki, ki jih je komisija
obširneje opisala v svojem poročilu na de-
želni odbor, so sledeči:

I.

Računi, proračuni ter zaračunba.

Knjigovodstvo in zaračun-
ba mestnega gospodarstva, ki se deli na
več zakladov, je zelo nedostatno in manja
pri računih ter proračunih potrebna jas-
nost ter preglednost.

Shema za delitev dohodkov in stro-
škov mestnega zaklada, ki je glavni zaklad
mestnega gospodarstva, je zastarel.

Delitev pokritja in potrebščine na red-
no in izredno se vrši v računih po stari ša-
bloni brez ozira na to, ali je še opravičeno,
da se nekateri dohodki in stroški, ki so se
prej označevali kot izredni, označujejo kot
taki tudi v sedanosti.

Stvarno napačno je, da se označuje po-
trebščina za obrestovanje in poplačilo dol-
gov kot izredna potrebščina, ker ta potreb-
ščina znaša letno najmanj 350.000 K in
obremenjuje mestni proračun trajno.

Tudi več drugih stroškov se napačno
stavlja v extraordinarij, dasi so povsem
redni, kakor podpore raznim prosvetnim
društvom, stroški za regulacijo cest, ulic in
trgov, za zgradbe cest in mostov, za na-
pravo javnih parkov in šetališč ter za raz-

ne druge naprave, ki so neproduktivne,
toda potrebne za mesto iz prometnih ali
drugih javnih ozirav.

Zaračunba glede večjega dela zakla-
dov je kameralistična, računski sklepi pa
so sestavljeni tako, da kažejo le številke,
ki se nanašajo na dejansko plačilo. Ta se-
stava računskih sklepov je enostranska in
torej pomanjkljiva, ker se glede stroškov
ne izkaže resnična poraba do-
voljenih kreditov, glede dohodkov
pa ne tisti uspeh, ki se je dosegel v račun-
skem letu. Pri taki sestavi računskih skle-
pov je onemogočena vsaka kontrola o tem,
kako se je gospodarilo z ozirom na prora-
čun, in onemogočeno je ustvariti si pravi-
lno sliko o gospodarskih uspehih posamez-
nih let.

Glede specialnih kreditov za gotove
zgradbe ali druge namene je bilo pred več
leti brez sklepa občinskega sveta določeno,
da je dotične zneske, ako odtodno v
kolikor so ostali ob koncu proračunskega
leta neporabljeni, rezervirati in dotični de-
nar ločeno po namenih naložiti v hranilni-
co. Ta uredba je bila nesmiselna, ker se pri
dobri upravi in pravilnem knjigovodstvu
vodi natančna evidenca le v računih, nika-
kor pa ne blagajnično. Pri blagajnični upra-
vi, ki ima za vsak namen posebno denarno
kritje, se le pospešuje, da se dotični denar-
ji odtegujejo kontroli in da se izgubi pre-
gled o celotnem gospodarstvu. Dejansko
so se denarji, izvirajoči iz specialnih kredi-
tov, večkrat rabili za druge namene, nego
bi se bili morali. Sedaj se ostanki special-
nih kreditov več ne nalagajo, je pa še ne-
kja hranilnih vlog, ki izvirajo iz omenjene
uredbe.

Računi posameznih zakladov kažejo
množico nedostatkov v tem pogledu, da se
posamezni dohodki in stroški istega izvora
ne zaračunajo dosledno pri odgovarjajo-
čih naslovih, temuž enkrat pri tem, drugi-
krat pri drugem naslovu.

Velika zloraba se vrši pri
zaračunjevanju stroškov na
naslovu: »razni izredni stro-
ški«. Pod tem naslovom se zaračunajo
namreč razni stroški, ki bi se morali izka-
zati samostojno. To zategadelj, da
ostanejo dotični stroški pri-
kriti. Pri tem zaračunjevanju se ni čuditi,
da izkazujejo računski sklepi pod naslo-
vom »izredni stroški« izredno visoke vsote
in da te vsote nehoti vzbujajo nezaupanje,
vsaj pa pozornost. Znašale so te vsote leta
1910. 104.994 K 25 h, leta 1911. 64.847 K
2 h, leta 1912. 101.898 K 57 h.

Pri zaračunjevanju prethajalnega pro-
meta postopa mestno knjigovodstvo zelo
različno in je večkrat težko zaslediti vzro-
ke, zakaj se zaračunja kak dohodek ali
strošek prehajalno in ne na kak drug način.

Prehajalno se zaračunja promet, nana-
šajoč se na vojaško nastanitev, na del
stroškov za c. kr. realko, na izpraznjevanje
greznic, na podpore tujim in hiralske stro-
ške, dasi je ves ta promet reelen in bi se
moral vpoštevati pri proračunu. Prehajal-
no se zaračunajo tudi razna posojila in
predplačila, glede katerih je negotovo, ali
bodo povrnjena. (Dramatično društvo.) Ta-
ka plačila bi se morala izločiti iz računa o
prehajalnem prometu.

Računi in proračuni so končno nejas-
ni vsled nedostatkov, ki izvirajo ali iz po-
vrnosti ali pa iz nezadostnega poznanja
snovi. Tako ni jasnosti v računih
glede dohodkov in stroškov za odgon, gle-
de obresti od obligacij, glede donosa mest-
nega zakupa državne užitnine, glede dono-
sa raznih mestnih davščin in pristojbin,
glede namestka za mestne doklade od to-
bačne tovarne, glede ukovine na mestnih
ljudskih šolah, glede prihrankov raznih
specialnih kreditov itd.

II.

Inventar.

Inventarji mestnega zaklada,
ubožnega zaklada, meščanske imovine ter
ustanov so pomanjkljivi in so bili redko
katero leto popolni.

Pri mestnem zakladu se od leta 1911.
dalje izkazujejo kot aktivum v vrednosti
nad 1.200.000 K ceste, ulice in trgi, javni
parki in setališča, spomeniki, mostovi in
javna stranišča, dasi ti objekti nimajo re-
alne vrednosti, temveč le idealno vrednost,
ki pa je brez pomena in se nanjo nihče ne
ozira, ako se v danem slučaju presoja kre-
dit po stanju premoženja.

Pri glavnih in v inventarju izkazane
vse hranilne vloge na enak način, kakor
efekti, katerih vrednost se ravna po bor-
znem kurzu, dasi imajo hranilne vloge le ti-
sto vrednost, ki se sumira iz zneskov nalo-
ženih glavnih in obresti, pripisanih glavnici.
Glede neke hranilne vloge Fran Metel-
kove ustanove je kot nominalna vrednost
vpisana vrednost 3250 K 67 h, efektivna
vrednost pa je znašala le 364 K 21 h!

Pri nepremičninah so navedbe v in-
ventarju skrajno pomanjkljive, več ne-
premičnin pa celo ni izkaza-
nih.

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

8.

Solnce se je dvignilo ravno izza
gora in je pogledalo v zeleni gorotan-
ski svet. Dvignila se je megla, ki je
ležala vso noč nad dolinami. Razpršila
se je nevidno — in hipoma so se zasve-
tila prijazna sela v zlatih solnčnih žar-
kih. Zabliskala so se nešteto jezera
po dolinah; zelena polja so se zasmel-
jela zlatemu solncu, in ptiči so zapeli
sredi goščave in sredi prostornih ravnin.
Bilo je krasno jutro, polno žarkov
in radosti.

Tam ob gozdnem obronku, pod
strmo, do vrha poraščeno goro divjih
Karavank se je premaknila kopica su-
hega listja, kot bi bila oživila pod di-
hom jutranjih žarkov. Razpršilo se je
listje na vse strani — in kar naenkrat
je vstal iz njega mladeček. Zavil je bil v
kosmato kožo jagnjetovo. Dolgi lasje
so mu padali po hrbtu in so bili še
mokri od jutranje rose. Lepo in juna-
ško je bil vzraščeni mladeček; njegovi
udje so kazali moč preko njegovih let.

Obraz mu je bil blede; oči so se mu ozrle
tožno na dravsko dolino, ki je zelenela
pred njim. Dolgo je stal mladeček in je
gledal na polje, ki se je lesketalo v ti-
sočeri biserih. Kožu mu je zdrsnil
na tla, in mladeček je stal zdaj tam, ob-
lečen samo v plašček iz ustrojene jag-
nječevine. Plašček mu je segal do kol-
en in je bil skrbno in lepo napravljen,
kakor bi ga bile sešile samo skrbne
materine roke.

Nepremično je stal mladeček in je
gledal otožno doli na polje. Solnčni
žarki so ga obkrožali kroginkrog in so
mu gredli prijazno otrple ude. Sušili so
mu dolge, rosne lase in so mu dihal v
bleda lica, kot bi se čudili, zakaj niso
rožna kakor pri drugih mladih.

A tedaj se je zgenil mladeček. Po-
kleknil je na rosna tla. Pokrižal se je
in je sklenil na prsih roke. Modre oči
so mu gledale naravnost v jasno nebo,
in ustnice so se mu premikale, kot bi
se pogovarjale z nekom, ki domuje vi-
soko, visoko tam gori v solnčnih viši-
nah. V grmovju nekje sta pela dva kosa
in sta se pogovarjala v drobne pesmi.
Morda sta slavila solnčno ju-
tro, morda sta se pa pogovarjala o do-
brotnem Stvarniku, ki je ustvaril vso
to krasoto širom okrog.

Ze sta utihnili kosa in sta zletela
nekam daleč odtod, ko se je pokrižal
mladeček. Vstal je, pa se je napotil k stu-

denčku, ki je žuborel mehko, komaj
slišno tam za grmom. Mladeček se je
sklonil, pa se je umil v bistri vodi. Po-
tem je odšel nazaj k listju. Razvezal
je drobno sveženjce, ki ga je potegnil
iz listja, in je vzel iz njega kos črne
kruha. Vsedel se je na zemljo in je
pričel povživati borni zajutrek.

Čuj, kako se oglašajo nekje urni de-
tal! Krasen in prijeten je njegov glas
in se razlega ljubo po gozdnim samotih.
Kaj ga ni poslušal že nekoč ob tihih
jutrih, ko je sedel daleč za goro kraj
bistrega gorskega potoka? Da, da —
poslušal ga je, in srce se mu je topilo
od neznanega hrepenenja. Strmele so
mu potem oči na visoke, ponosne snež-
nike, ki so kipele pred njim v sinje
nebo. In sém od lesene hišice je pri-
hajal glas, ljub glas — njegova mati
je stala tam in se je pogovarjala z oče-
tom. Sveti mir pa je vladal kroginkrog
po zagorskem svetu.

Mladeček na zelenem obronku je
vzdihnil, ko se je domislil tega. Poro-
sile so se mu oči in v sreču mu je vstala
spet bridka bolest. Glej, izgnal ga je
oče od doma, ker je spoznaval edino
pravega Boga, ker ni hotel zatajiti Kri-
sta in žrtvovati krivim bogovom. In
šel je preko gora in srce mu je bilo
radostno in polno sreče, ker sme trpeti
zaradi Krista. Dosti moči je čutil v se-
bi, da lahko premaga vse bridkosti in

vse trpljenje. In zato je pa tudi stopal
čvrsto in veselo preko gore. Ah, da —
samo, ko bi ne bil spomin na ubogo,
nesrečno mater tako grenak!

Oj, kako se ga je oklepala uboga
mati okrog vratu, ko je stopil pred njo,
pa ji je povedal, da mora od doma,
ker ne more in ne sme zatajiti svojega
Boga! Ihtela je mati in je obupavala.
Saj je bil on edino njeno dete, edina
tolažba v dolgih dnevih pregnanstva.
In zdaj gre še on — pregan in zani-
čevan od lastnega očeta! Svet je velik
in hudoben, a njen sin skoro še otrok.
Oj, kaj se bo zgodilo z njim? Poginil
bo, in njene materine oči ga ne bodo
videle nikoli več.

»Ostani, Borut! Ne hodi od mene!«
tako je ihtela uboga mati in se ga je
oklepala okrog vratu. Silna bolest je
krčila mladu srce. A vendar se je pre-
magoval. Objel je mater, pa jo je tola-
žil z mirnim glasom:

»Ne boj se, mati! Grem za neka-
časa od doma, a se vrnem kmalu. Do
takrat se poleže očetu srd, in potem
bo vse dobro. Glej, v sreču mi pravi
glas, da se povrnem kmalu, in potem
se ne ločim nikoli več od tebe... Ne
plakaj mati, in ne boj se! Z mano je
Krist in Krist me bo ščitil in varoval
na vseh potih.«

(Dalje.)

Pri aktivnih zastankih se že več let ponavlja v inventarju mestnega zaklada napaka, da se kot aktivni zastanki izkazuje vse hranilne vloge, dasi so že izkazane pri glavnica. Vsled te napake so aktivna vsako leto izkazana za toliko višje, za kolikor so hranilne vloge vpoštete pri aktivnih zastankih.

Pri aktivnih zastankih mestnega zaklada se je izkazala ob koncu leta 1912. tudi terjatev proti deželi na prispevkih za mestni dekliški licej v znesku 35.000 K, dasi ta terjatev ne obstoji in se dežela nikdar ni zavezala plačati kak prispevek v navedeni višini.

Pri pasivnih mestnega zaklada se v raznih letih niso izkazali razni dolgovi, dolg ustanovam, odnosno verskemu zakladu v znesku 91.185 K 55 h, pa se vedno izkazuje dvakrat, enkrat pod naslovom: dolžne glavnice, drugikrat pod naslovom: pasivni zastanki.

III.

Manipulacije pri pokrivanju blagajniških primanjkljajev.

Mestna blagajnica tiči glede zakladov, ki so izključna last mestne občine, že od leta 1897., v primanjkljajih in ji radi tega v raznih terminih primanjkuje denarja v pokritje stroškov.

Da so se ti primanjkljaji vselej pokrili, se je jemal denar pri drugih zakladih in rezervah, odnosno porabljal se je denar, ki bi se bil moral pribiti osnovni imovini.

Podrobnosti o tem so sledeče:

A. Uporabljanje skupil za zemljišča.

1. V letu 1890 se je popolnoma porabila za mestni zaklad glavnica 18.000 K, ki je izvirala iz kupnine za parc. št. 57-3, 115, 83-1, 83-2, 84, 58-1, 86 in 90-1 kat. obč. Poljanskega predmestja.

2. V letu 1897 do 1911 se je popolnoma porabila za mestni zaklad glavnica 60.000 kron, ki je izvirala iz raznih kupnin za stavbišča Podturnske grajščine.

3. 14. maja 1913 se je popolnoma porabila za mestni zaklad glavnica 1020 K, ki je izvirala iz skupil za zemljišča, prodana Franju in Alojziju Muck, Ivani Kovač, dr. Franu Munda in Jakobu Bregant.

4. S skupil za prodana zemljišča v znesku 3141 K 80 h se sploh ni naložilo, temu se je denar porabil za tekoče stroške mestnega zaklada.

Poraba vseh teh skupil je bila neopravičena, ker mestni magistrat za to ni imel dovoljenja deželnega odbora.

B. Uporaba denarjev, določenih za posebne namene.

Na podlagi sklepa občinskega sveta z dne 6. aprila 1905 se je imel nabrati za zgradbo mostu čez Ljubljanico poseben sklad in je imel znašati ta sklad 31. decembra 1913 z obrestmi vred 64.285 K, dejansko pa je bilo ta dan naloženih za navedeni namen le 41.337 K 44 h. Manjkajoči znesek 22.947 K 56 h se je neopravičeno in brez sklepa občinskega sveta porabil za mestni zaklad.

2. Na podlagi sklepa občinskega sveta z dne 29. novembra 1898 se je imel nabrati za zgradbo cerkve na barju poseben sklad in je imel znašati ta sklad dne 31. decembra 1913 z obrestmi vred 14.826 K 26 h, dejansko pa je bilo ta dan naloženih za ta namen le 487 K 19 h. Manjkajoči znesek 14.339 K 7 h se je neopravičeno in brez sklepa občinskega sveta porabil za mestni zaklad.

3. Na podlagi sklepa občinskega sveta z dne 23. decembra 1898. se je imel nabrati posebni vseučiliški zaklad in je imel znašati ta zaklad dne 31. decembra 1913 z obrestmi vred 148.635 K 27 h, dejansko pa je znašal ta dan le 799 K 41 h. Manjkajoči znesek 147.835 K 86 h se je neopravičeno in brez sklepa občinskega sveta porabil za mestni zaklad. Dočim dežela svoj vseučiliški zaklad lahko terja nazaj in obstoji, je mestni vseučiliški zaklad izginil in ga občina ne more restavrirati!

C. Uporaba denarjev meščanske imovine.

Da so se mogli pokrivati vsakratni primanjkljaji mestnega zaklada, odnosno zakladov, ki jih ima dotirati mestni zaklad, so se denarji meščanske imovine puščali nenaloženi, odnosno so se dvignile glavnice te imovine in dotični denarji porabili za mestni zaklad.

Te manipulacije so se pričele leta 1904 in so trajale do konca leta 1913.

Po stanju dne 31. decembra leta 1913 se je porabila za mestni zaklad od meščanske imovine vsota 157.130 K.

Vse to se je občinskemu svetu prikrivalo in se izvzemši v dveh slučajih sploh niso zaračunali meščanski imovini odvzeti denarji.

Slučaja, v katerih se je izvršila zaračumba, sta se izvršila le dne 31. decembra 1908 in 31. decembra 1912, in sicer se je zaračumba tikala leta 1908 zneska 95.000 kron in leta 1912 zneska 80.000 K.

Da bi v teh dveh slučajih izvršena zaračumba ne odkrila občinskemu svetu manipulacije z meščansko imovino, so se računski sklepi mestnega zaklada in meščanske imovine potvorili, in sicer na nastopni način:

Leta 1908. se je znesek 95.000 K vstavil v računskem sklepu mestnega zaklada med izredne dohodke, ni se pa izkazal kot dolg meščanski imovini.

Leta 1912. se je znesek 80.000 K vstavil v računskem sklepu mestnega zaklada med prehalne dohodke, ni se pa izkazal kot dolg meščanski imovini in ni se tudi izkazal v računskem sklepu meščanske imovine kot izdatek. Pri meščanski imovini se je končna gotovina tudi izkazala z zneskom 125.318 K 25 h, dasi je znašala po blagajničnem dnevniku le 45.318 K 25 h.

Manipulacije z meščansko imovino so postale občin. svetu znane šele, ko so zastopniki S. L. S. v občinskem svetu zadevo sprožili. Dne 15. decembra 1913 je pod težo obdolžitve naših zastopnikov finančni odsek prejel od župana poročilo, v katerem je navedeno, da se je za mestni zaklad uporabljala meščanska imovina. Zadevno poročilo pa ni točno, ker navaja, da so se pričele manipulacije šele leta 1908. in da znaša dolg po stanju dne 31. decembra 1913. le 143.746 K 40 h.

Občinski svet se je s sanacijo te zadeve že baval in storil zadevne sklepe v seji dne 18. decembra 1913. Sklepe pa bo z ozirom na netočnost glede dejanskega položaja reasumirali. (Dalje.)

Kriza v Srbiji.

Pašičev odstop je prišel, kakor je moral priti. Taktika zavlačevanja, katera je že tolikim ministrom pomagala preko prvih težav, je postala nevzdržljiva, kakor hitro je v stari spor med vladajočo radikalno stranko in opozicijo poseglo častništvo. Dokler je trajala vojska, so imeli častniki dovolj opravka na bojnem polju in v novoosvojenih krajih; komaj pa je bil krvavi ples končan, tedaj se je vnel stari prepir znova.

Opozicijske stranke so napadale vlado takoj od prvega skupščinskega zasedanja sem z vso silo. Življenje v Belgradu in v provinci se je po vojski znatno podražilo, kar ni nobeno čudo — kdo je kriv? Vlada! V novoosvojenih kraje je bilo treba poslati mnogo novih uradnikov. Naravno je, da je radikalna stranka vpoštevala v prvi vrsti svoje pristaše, a ravno tako naravno je, da so opozicijski bili vsled tega z vlado zelo nezadovoljni — proč z vlado! Takih slučajev je opozicija našla še več, pri oddaji javnih del, pri nabavi vojnih potrebščin, pri koncesijah, pri denarnih zavodih, povsod je opozicija iskala in našla dovolj osebnih momentov, katere je brezobzirno izrabljala v svoje strankarske namene, da Pašičevo vlado strmoglavijo. Tudi krasni uspehi Pašičevi za časa vojne, katerih pač noben trezen človek ne more tajiti, niso našli pri opoziciji nobenega priznanja; opozicija je videla Srbijo od vseh strani obkoljeno od sovražnikov, da niti z mezincem ne more geniti nikamor, videla je že Bulgare in Avstrijce v Belgradu samem, seveda po Pašičevi za slugi!

Borba med opozicijo in vlado bi bila trajala še dolgo, da ni prišlo do prepira med vlado in častniki. Že takrat, ko je bivši vojni minister Božanović moral odstopiti, ker mu vlada ni hotela priznati ogromnega vojnega budžeta, kakoršnega bi bila Srbija komaj vzdržala, se je pojavila prva kriza, katero je Pašič težko premostil, a premostil jo je vendarle. Odtedaj sta se vlada in častniški zbor začela pisano gledati. Vlada je sklenila častniški upor na lepem streti in uvedla je v častniškem udruženju, katero zalaga častnike z vsemi mogočimi potreščinami, strogo preiskavo, katera je prinesla za mnoge vodilne in odločilne vojaške kroge dovolj neprijetnih presenečenj. Pa vlada ni zmogla. Častniki so vkljub vsem odkritim nerednostim volili stari odbor. To je bilo glasno izraženo neupanje vladi. Ker je stvar morala koncem koncev priti pred skupščino, zato je umljivo, da pot do zblizanja med častniki in opozicijo ni bila težka; združila je oboje silna mržnja do vlade; opozicija, ohrabrena in ojačena po častnikih, je začela boj proti vladi na življenje in smrt, čegar posledica je bila demisija Pašičevega kabineta. Oni mali incident, ali naj imajo pri svečanostih častniki pred civilno gospodo prednost ali obratno, je spor še poostрил, kakor tudi je sam na sebi malenkostnega, uprav mandarinskega značaja.

Zdi se pa, da se je opozicija pri vseh svojih razboritostih vendarle nekoliko uračunala, če je mislila Pašiča kar na gladko vreči. Pašič zna. Prvič je opozicija dejansko med seboj tako razklana, da se da komaj misliti na skupno delo vseh opozicijskih strank, katere zastopajo docela različne politične programe. Zato je moral kralj priti v hudo zadrego, če je hotel poveriti sestavo novega kabineta opoziciji, ki ne

razpolaga z nobeno zanesljivo večino. Drugič nima opozicija prav nobenega moča med seboj, ki bi le z daleka užival neomejeno avtoriteto kakor Pašič. Opozicijski vodje so komaj znane osebe, v širši javnosti nepopularne. Opozicija se sicer sklicuje na dejstvo, da ima večino volilnih glasov, da ima torej ona prav za prav večino. A kaj pomaga večina glasov brez skupnega programa? Če bi bil kralj prav hotel razpisati nove volitve, bi se bila situacija težko da razjasnila: radikalni kabinet, ki bi bil vodil volitve, bi bil že našel dovolj sredstev, da radikalna stranka ne izgine s površja, če bi bili pa opozicijski delali volitve, bi bili ravnali po istem receptu, samo s tem razločkom, da bi imeli tudi v slučaju zmage proti sebi gotovo močno, konsolidirano radikalno opozicijo, med tem, ko se bo opozicija vedno majala, ravno vsled nedostatka skupnega, jasno očitane programa.

Naj se razvija srbska kriza kakor koli, to je gotovo, da rešena še ne bo kmalu. Vse stranke imajo zgolj iste politične programe, kjer zastoj čiste najmanjše trohe kakšnega gospodarskega programa, ki je Srbiji tako nujno potreben. Srbski kmet — to je naravna točka vsakega življenja zmogljivega programa, a te ni nikjer. Tudi najnovejša strankarska tvoritev, konservativna stranka, se omejuje le na politične zahteve; kadar bodo izpolnjene te, stranka nima pomena, da nadalje obstoji. To je pa za stranko, ki hoče živeti in delati, nekoliko premalo. Vse politično življenje se bo tako dolgo omejevalo na doktrinarne, državnoopravne razpore in osebne ambicije, dokler ne bo začel govoriti srbski kmet.

Vstaja v Albaiji.

Aretacija dveh Italijanov v Draču. — Italijansko časopisje zopet napada Avstro-Ogrsko.

Agenzia Stefani poroča, da so 5. t. mes. zaprl v Draču v hiši italijanske pošte polkovnika Murichia in italijanskega profesorja Minigo, ki sta bila obdolžena, da sta dajala vstašem znamenja s svetilkami. Namestnik italijanskega konzula marki Durazzo je protestiral proti aretaciji in so Laha opolnoči iz zapore izpustili. — »Berliner Tageblatt« poroča, da je Laha dal aretirati nizozemski stotnik, o čemur je bil takoj obveščen italijanski poslanik Aliotti. Aliotti je nato prijel nizozemskega častnika, češ, kako je kaj takega mogoče in je zahteval, da ju morajo takoj izpustiti, ker sicer ukaže 300 mornarjev izkrcati in vse Holandce zapreti! Aretovanca so nato takoj izpustili. Mestni poveljnik polkovnik Thompson je pozneje obvestil Aliottija, da sta Italijana bila s svetilnimi signali v zvezi z vstaši, ki sta jih o dogodkih v Draču obveščala. Aliotti mu je pa odgovoril: »Vi ste zmedeni! Nečuden prestop ste napravili.« — »Agenzia Stefani« poroča, da se je albanski ministerski predsednik Turkhan paša podal na italijansko poslaništvo, kjer je obžaloval, da sta bila Murichio in Churige aretirana. Zvečer je obžaloval pismeno v imenu ministrskega sveta aretacijo in naznanil, da se je vsako postopanje proti Lahom ustavilo in da je albanska vlada voljna dati vsako zadoščenje. Pri polkovniku Murichio zaplenjeni spisi se bodo na željo italijanskega poslaničnika pregledali. — »Giornale d'Italia« povodom aretacije obeh Italijanov napada Avstro-Ogrsko, češ, da je le ta spletakarila in da Italijani izgubljajo vpliv v Draču. Stotnik Fabius da je bil pred kratkim vsled avstrijskih spletak premeščen iz Skadra v Drač. Tudi ostalo italijansko časopisje napada Avstro-Ogrsko.

Iza Boljetinac

je došel 6. t. m. v Drač.

Polkovnik Thompson višji poveljnik.

Knez je polkovniku Thompsonu poveril organizacijo albanske armade. De Weer je odpotoval na Nizozemsko.

Prebivalstvo zapušča Drač.

»Matin« poroča, da vsled oblegovalnega stanja ne smo po 10. uri zvečer nihče v Draču na cesti. Prebivalstvo zapušča Drač in se izseljujejo osobito premožnejši sloji v Valono. Položaj v notranji Albaiji se je še poslabšal. V Draču se govori, da so se polastili vstaši v Tirani skladišč Essad paše in da so proti Skadru 20 topov odpeljali.

Odpoklicanje italijanskega in avstrijskega poslanika iz Drača.

»Militärische Rundschau« poroča, da sta se dunajski in rimski kabinet sporazumela, da bosta odpoklicana sedanjí avstrijski poslanik Löwenthal in italijanski poslanik Aliotti iz Drača.

Še en pretendent za albanski prestol.

Na Reki se mudi zdaj knez Ivan Ratković, ki je bil član hrvatskega sabora in ogrskega državnega zbora. Knezu je svojčas neka albanska deputacija ponujala albanski prestol, a je odklonil. Nekemu sotrudniku lista »Politisches Volksblatt« je izjavil, da nima zdaj nobenih zvez z Albaijo, a da bi bil pripravljen pozneje tvegati svoje življenje za to misijo, kadar se bodo prepričali, da more obvladati položaj v Albaiji le oni, ki Albaijo pozna.

Princ Louis Bonaparte ruski kandidat za albanski prestol.

»Lokal-Anzeiger« poroča iz Pariza, da se v Peterburgu zavzemajo, da bi zasedel albanski prestol ruski general princ Louis Bonaparte.

Albanci hočejo novega kneza.

»Corriere della Sera« poroča iz Valone, da se je zbralo več mohamedanskih in katoliških notablov, ki se posvetujejo o izvolitvi novega kneza.

Srbi ob albanski meji.

Iz Elbassana se poroča, da je Srbija ob Drini koncentrirala 20.000 mož.

Albanskemu knezu primanjkuje denarja.

»Stampi« poroča publicist stotnik Cipolla, da je knez v Skadru najel v nekem hotelu dve priprosti sobi, če bi moral iz Drača v Skader pobegniti. Knezevo sinančno stanje je slabo. Prednja so mu dale italijanske in avstrijske banke 3.000.000 frankov, 800.000 m. je porabil, da je pokrtil stare dolgove, za svoj dvor je dozdaj izdal 1½ milijona sranskov, ostalo mu je komaj še 1 milijon frankov.

Iz Bulgarije.

GRŠKE NASILNOSTI PROTI MAKEDONSKIM BOLGAROM.

»Slovanska« Srbija se je proti Bolgarom zahrbtno zvevala z Grki, ki so bili od nekdanj najpodlejši in najnevarnejši sovražniki slovanskega elementa na Balkanu. Po zaslugi »slovanske« srbske politike izvršujejo Grki najkrvivejša in najpodlejša nasilja nad makedonskimi Bolgari. Veliko število zavednejših Bolgarov so grški vojaki in orožniki poklali, cele bolgarske vasi in okolice so pogrcili s tem, da so nasilno izgnali bolgarske prebivalce. Grki še vedno sistematično nadaljujejo svoje »kulturno« delo. Po bolgarskih vaseh so nastavili grške četaše in grške vojaške begunce iz Bolgarije, da na razbojniški način iztrebijo bolgarski element. Vse prodajalne v bolgarskih makedonskih vaseh so izročene fanatičnim Grkom, ki bolgarske otroke za vsako bolgarsko besedo pretepajo. V šolah se vsaka bolgarska beseda kaznuje s pretepanjem; tudi zunaj šole so otroci pod strogim nadzorstvom. Grški duhovniki morajo vsako nedeljo pridigovati, da so bili makedonski Bolgari nekdanj Grki, a so jih četaši in eksarhisti pobolgarili, zdaj se pa morajo odpovedati »barbarskemu« bolgarskemu jeziku. Bolgari se ne smejo med seboj javno po bolgarsko pozdravljati; mnogo jih je bilo za eno samo »dobro jutro« pretepenih ali pa kaznovanih z visoko globo. To so sadovi srbske »jugoslovanske ideje«.

BOLGARSKA OPOZICIJA NEEDINA.

Rusofilski opozicijska stranka in njeno glasilo »Bilgarija« hoče svojo krivdo zakriti s tem, da neprestano ponavlja, češ, da je bolgarske nesreče kriv samo car Ferdinand, ki se preveč meša v politiko ter krši bolgarsko ustavo. Opozicijski demokratični »Preporec«, glasilo dr. Malinova je pa začel braniti carja proti tem napadom in zagovarjati pravice bolgarske krone. — Še zanimivejši je razdor med rusofilsko in zemljedelsko (agrarno) stranko. Agrarna stranka sicer napada sedanjo vladno večino, a tudi rusofilom nič več ne prizanaša. Pretekli teden se je v narodnem sobranju razpravljalo o razveljavljenju izvolitve poslanca D. Miševa, urednika uradnega »Crkovnega Vestnika«. Vladna večina je zahtevala razveljavljenje, ker je D. Mišev kot urednik uradnega cerkvenega lista plačan od cerkvene oblasti, ki je podrejena zunanjemu ministrstvu. Narodnjaki (Gešev) in socialisti so Miševa zagovarjali, češ, da je cerkev avtonomna. Agrarci so pa odločno potegnili z vladno večino in celo izjavili, da je politika bolgarske cerkve sookrivna pri bolgarski katastrofi. Mandat D. Miševa je bil z veliko večino razveljavljen. Vsled neednosti v opoziciji se je neznatna vladna večina zelo okrepila. Opozicija je pa že izgubila svojo prejšnjo popularnost.

MAKEDONSKO DOMOLJUBJE.

Makedonski bolgarski begunci, ki so pred grškimi in srbskimi krutostmi pribegli v Bolgarijo, so po bolgarskih postavah vsaj za sedaj še prosti vojaške dolžnosti. Toda domoljubni Makedonci se te ugodnosti nočejo poslužiti in so se prostovoljno oglasili, da hočejo vsi odslužiti svoja vojaška leta enako kakor drugi Bolgari. Bol-

garija občuduje neomajano makedonsko domoljubnost. Makedonskim nabornikom se je dovolila brezplačna vožnja po bolgarskih železnicah.

GOSPODARSKI POLOŽAJ NA BALKANU.

Bolgarija je dokazala, da je gospodarsko najkrepkejša država na Balkanu. Dasi je moratorij odpravila mnogo prej kakor Grčija ter Srbija in dasi še zdaj ni dobila posojila, so vendar bolgarske banke in trgovci srečno prestali denarno krizo. Srbija in Grčija sta sicer že davno dobili ugodno posojilo, a vendar še vedno traja stagnacija v srbski in grški trgovini; gospodarski položaj v novi Srbiji in novi Grčiji je žalosten, v Atenah so pa doživeli velike denarne polome. Bolgarska država je svojim kmetom in trgovcem še vedno dolžna okoli 300 milijonov za vojaške rekvizicije; zato mnogi že težko čakajo, da bi Bolgarija dobila posojilo, a gospodarskih polomov se pa nikakor ni bati. Francoski kapitalisti in trgovci so pričakovali velikega poloma v Bolgariji ter so bojkotirali Bolgarijo in bolgarsko blago, a zdaj so že uvideli, da so se zmotili. Tako si bo Bolgarija polagoma zopet priborila svoj prejšnji ugled.

Proslava 500 letnice ustoličenja koroških vojvod v Pobrežu pri Mariboru.

Nepričakovano veličastna je bila slavnost 500letnice, ki ste jo priredili obe mariborski podružnici Slov. Straže v neposredni bližini nemškutarskega gnezda Maribora v nedeljo, dne 7. t. m. Dasi ravno je prejšnje dni bilo skrajno slabo vreme, je bila udeležba izredno velika. Udeležili so se slavnosti v impozantnem številu Slovenci iz bližnje in daljne naše okolice. Pobrežje je znano daleč na okrog kot gnezdo najzagrizenejših nemškutarjev. Slov. Straža je s to prireditvijo pokazala, da se ne boji še tako srditih narodnih nasprotnikov, ampak hoče zanesti narodno zavednost tudi med ljudi, ki so do sedaj tavali v nemškutarskem morju. V vrstah naših pristašev ni strahu pred narodnimi nasprotniki, ampak mi gremo s korajžjo in neustrašeno zavestjo tudi tje, kjer cvete renegatstvo.

Slavnost je otvoril z navdušenim pozdravom predsednik mariborske podružnice dr. J. Leskovar. Pozdravu je sledila deklamacija »Slovenski svet«, katero sta skupno prednašla posebno ljubko Rudi in Anica dr. Leskovarjeva. Slavnost je nato pozdravil zastopnik koroških Slovencev, tajnik koroške S. K. S. Z. gospod Vajncertl. Njegov pozdrav je bil spremljan z viharimi in urnebesnimi »Živio« klici. Iz stotin navdušenih slovenskih grl je donel pozdrav koroškim našim bratom.

Burno aklamirani nastopi na to slavnostni govornik, naš buditelj in voditelj poslanec dr. Korošec. Govornik se je spominjal naše zgodovine in v ognjevitih besedah navduševal zbrano množico k narodni zavednosti in odločnosti. Njegov govor bil je neprestano prekinjen z navdušenimi vzkliki odobravanja. Zatem je sledilo petje izborna izvežbanih pevskih zborov od Sv. Magdalene in Maribora. Občudovali smo te glasove, ki so doneli tje proti obzidju mariborskemu in javno in glasno klicali našim nasprotnikom: »Mi vstajamo in vas je strah!« Osobito pa je občinstvo bilo veselo krasnega nastopa naših vrlih Orlov iz Maribora in Hoč. Navzoči nemškutarji so strme gledali čile vrste naših organiziranih in dobro izvežbanih mladeniških moči. Vse telovadne točke so se izvajale z vso preciznostjo. Posamezni nastopi so bili burno aklamirani. Častitamo napredku neustrašenih naših mladih bojnikov. Nato se je razvila prijetna, živahna prosta zabava.

Do poznega večera so ostale naše množice zbrane. Moralni in gmotni uspeh slavnosti je izvanredno lep. Nismo pričakovali, da bi ta naša prireditev uspela tako izborna. Nemci in nemškutarji so grozili cel teden pred slavnostjo, da bodo onemogočili našo prireditev; kljubovati nam je hotelo tudi vreme, a ne enemu ne drugemu se ni posrečilo. Slavni naši organi so se bali za življenje ljubih nemškutarčkov in Nemcev ter so poslali nam v Pobrežje večje število orožnikov. A naše vrste niso dale povoda, da bi kako oko postave moralo braniti dragoceno življenje tamošnjih renegatov. Ko so se zvečer vračale naše množice v Maribor, so nekateri pijani nemškutarski pobalini s tulenjem veleizdajalske »Wacht am Rhein« in »Heil« klici hoteli izžvati pretep. A ta namera se jim je korenito izjalovila. Ker se ta banda ni mogla sponesti nad Slovenci, se hoče maščevati nad gostilničarjem Reibenschuhom, ki nam je odstopil veselilni prostor. — Dan 7. junija je bil de fakto dan slave katoliško mislečega Slovenstva Maribora in okolice njegove.

Dnevne novice.

+ **Seja Izvršilnega odbora S. L. S.**, ki je bila napovedana za sredo pred sv. R. Telesom, se radi tega praznika vrši v petek, dne 12. t. m. ob 11 dopoldne v posvetovalnici K. T. D.

+ **Sankcionirana zakonska načrta.** Cesar je sankcioniral od dež. odbora kranjskega sklenjeni zakonski načrt, s katerim se izpreminja delitveni regulacijski deželni zakon, nadalje zakonski načrt, s katerim se izpreminja § 1. zakona z dne 27. septembra 1911, dež. zak. l. št. 45 v zadevi občinskih posredovalnih uradov.

+ **Predržnost.** »Südmärka« pošilja tudi slovenskim posojilnicam in hranilnicam nemško naslovljene pozive, naj ji pošljejo 50 ali vsaj 10 K. Vse slovenske posojilnice in hranilnice odgovorite nato predržnost s tem, da določite stalen letni prispevek »Slovenski Straži«!

+ **Iz seje deželnega odbora kranjskega**, dne 6. junija 1914. Dovolj se podpora A. Gregorcu za šolanje na kmetijski šoli v Švici. — Dosedanji deželni mlekarški inštruktor Anton Pevc izstopi iz deželne službe. — Staro grobišče poleg cerkve v Žirovnici, ki se je našlo ob zgradbi deželne elektrarne, se znanstveno preišče. — Pri trdi se predlogu za vladno izvršitveno naredbo k novemu vodnemu zakonu. — Odbore se predlogi stavbnega urada za vodno preskrbo vipavske doline. — Deželni vladi se dopiše, da naj zabrani vsako sekanje lesa na grajskem hribu na Bledu, katero bi kazilo pokrajinsko sliko letovišča. — Odda se naprava transformatorskih hiš za deželno elektrarno. — Železniško ministrstvo je dovolilo napravo telefona za deželno elektrarno na progi Radovljica — Jesenice. — Mizarska dela pri zgradbi dveh hiš za deželne uslužbenice v Završnici se oddajo tvrdki Seeland in Dornič. — Poprava usoda na deželni cesti v Poljanski dolini se odda tvrdki Fischer. — C. kr. ministrstvu za notranje zadeve se dopiše, da se naj pri regulativu za vožnjo z avtomobili za Kranjsko ozira na § 25. novega cestnega zakona. — Sklepu občinskega odbora v Sodražici, da morajo priti vsi občinski ubožci v občino, kjer se bodo skupno preskrbovali, se ne pritrdi, ker je nedopusten po sedanjem ubožnem zakonu. — Za zgradbo zadružne lončarske peči v Mlaki pri Komendi v kamniškem okraju se dovoli polovičen deželni prispevek do najvišjega zneska 4000 K, ako ministrstvo za javna dela dovoli drugo polovico. — Oddaja se deželne ustanove 25 otrokom za zdravljenje v Gradežu. — Ker so se pojavili veliki nedostatki na poslopu deželnega gledališča, se sklone nujno popraviti poslopje — Prošnja Schulvereinske šole v Verdrengu, da bi dežela prevzela plačo učitelja, se odkloni. — Prošnja meščanskih učiteljev za zvišanje plače in pokojnine se z ozirom na sklep deželnega zbora odkloni. — Ponesrečenima gasilcema Kovaču v Kandiji in Jakobu Benetu v Retčah se dovoli podpora iz gasilno-stražnega zaklada, prvemu 56 K, drugemu pa 300 K. — Odobri se regulativ za razdeljevanje 1% prispevka požarnih zavarovalnic ponesrečenim gasilcem. — Poročilo o reviziji mestnega gospodarstva v Postojni se pošlje deželni vladi dodatno k predlogu za razpust gospodarskega odbora. — Občinski referent pridrži deželnemu odboru poročilo o uspehu revizije ljubljanskega mestnega gospodarstva. Radi obširnosti tvarine (335 strani) se da poročilo v cirkulacijo deželnim odbornikom, predno stavi referent svoje predloge. — Ker poslopje deželnega gledališča ves čas, odkar je bilo postavljeno, ni bilo popravljeno in se je bati, da bi dežela imela znatno škodo, ako pusti poslopje v sedanjem stanju, se soglasno določi za nujne poprave 20.000 kron.

+ **Nevarno je obolel** preč. gosp. stolni kanonik Tomaž Kajdiž. Priporoča se čast. duhovnim sobratom in prijateljem v pobožen memento.

— **Gasilska slavnost v št. Vidu nad Ljubljano.** Prostovoljno gasilno društvo v št. Vidu nad Ljubljano je včeraj jako slovesno praznovalo 25letnico svojega obstoja. Obenem pa so se tudi slovesno izročile častne svetinje osmerim gasilcem na njih zvesto 25letno gasilsko delo. Slavnosti se je udeležila vsa občina in vsa župnija ter 26 gasilnih društev z 240 gasilci. Po prihodu vlakov so odkorakala društva v župnijsko cerkev, kjer so se udeležila svete maše, ki jo je služil č. g. prof. dr. Terdan. Po sv. maši se je vršilo pred cerkvijo slavnostno zborovanje, ki ga je otvoril domači župnik č. g. V. Zabret. Slavnostni govornik g. dr. Vi. Pegan je koncem lepega govora pripel častne kolajne odlikovanec. Temu je sledila deklamacija »Petindvajsetletnica« in pesem moškega zbora »Gasilska«. Tajnik deželne gasilske zveze g. Fr. Lavtižar je čestital na slavlju društvu in odlikovanec v imenu navzočih gasilcev in deželne gasilske zveze. Odlikovanec župan in predsednik deželne gasilske zveze g. A. Be-

lec se je zahvalil vsem udeležencem in sodelovateljem pri slavnosti ter zaključil zborovanje s trikratnim »Slava« klicem Nj. Vel. presv. cesarju. Temu je sledilo defiliranje društev pred odlikovanci in manifestacijski obhod po vasi pod poveljstvom tov. Frana Juvana. Popoldne se je vršila pri Cebavu velika ljudska veselica, pri kateri je vrlo sodelovala orlovska godba iz D. M. v Polju in cerkveni pevski zbor šentvidski, ki je krasno predvajal več umetnih in narodnih pesmi. Domače gasilno društvo je priredilo zvečer krasno bakljado slavnostnemu govorniku deželnemu odborniku g. dr. Peganu.

— **V pojasnilo.** »Slov. Narod« napada mene in društvo zdravnikov na Kranjskem, da nisem kot predsednik društva pozdravil shoda čeških zdravnikov in naravoslovcev v Pragi 28. majnika t. l. Ta trditve »Slov. Naroda« slovi na napačni ali pa zlobni informaciji. Kot predsednik slovenskega pripravljalnega odbora za ta shod sem opetovano vabil slovenske zdravnike in profesorje javno po časopisih, da se zglase, ker je treba sestaviti pripravljalni odbor. A nihče se ne ni oglasil. Nemogoče mi je bilo torej sestaviti odbora, ker ne morem biti vendar jaz sam vse, predsednik, odbor in član. Vsled tega je odpadlo vsako uradno zastopstvo. Dne 28. majnika se je pa poslal predsedstvu shoda brzojavni pozdrav društva zdravnikov, katerega sem še sam spisal. Oddal ga je blagajnik društva dr. Demšar. Toliko v pojasnilo, da ne bo nepotrebnega razburjenja. Preden se kaka oseba javno napada in se ji očita breztačnost, bi svetoval, da si dotično uradništvo prepriča, če odgovarja poslana notica tudi resnici. Stvar ni bila tako nujna, da bi zamuda za nekaj dni imela važne posledice. Na tak način ne dobimo Slovenci ugleda v javnosti.

Dr. V. Gregorič.

— **Naj bi bilo tako pri vsaki prireditvi!** Z malim darom Slovenski Straži, — rod da ljubi svoj, dokaži! S tem geslom so na včerajšnjih slavnostih v Smartnem pod Šmarno goro in v št. Vidu nad Ljubljano nabrali naši Orli za Slovensko Stražo 12 K 56 vin. Spomnimo se letos na vsaki prireditvi »Slovenske Straže«!

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil dr. Aleksandru Messmer, nadsvetniku državne železnice in predstojniku pravnega oddelka pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu, viteški križec Franc. Jožefovega reda. Odlikovanca čislajo zelo tudi slovenski krogi zbog njegove vestne objektivnosti in vestranske konciliantnosti tako kot uradnika kot družabnika. Iskreno čestitamo!

— **Grozna nevihta na Trški gori in v Grčovju pri Novem mestu.** V petek popoldne ob 4. uri je zadela Trško goro in Grčovje grozna nesreča; bliskalo se je in treskalo, kakor malokdo pomni; med tem se je vsula toča; odtrgal se je oblak in nastali so grozni hudourniki, ki so vinograde raztrgali in zemljo odnesli celo do Bučne vasi. Škoda je velika. Zalosten pogled na poprej krasne vinograde! Bliski so razklali cele bregove; zemljo so potem odnesli hudourniki. V Blažičevo hišo v Kamnem vrhu je strela udarila in prebivalce omamila in vrgla na tla; najstarejša hči radi hudih bolečin v glavi in v rami; vžgala ni. Nekaterim vinogradom, tako Skubecu, je voda odnesla več kot 1000 voz zemlje. Meročajni faktorji in poslanci na noge; treba je nujne in izdatne pomoči! Obljubljena brezplačna galica še zdaj ni došla; s samimi obljubami nismo zadovoljni. Zidance so hudo poškodovane, škarpe podrt.

— **Srednje šolstvo.** Deželni šolski svet je vzel na znanje imenovanje suplenta dr. Ivana Samsa za profesorja na knezoškofijskem zavodu v št. Vidu nad Ljubljano.

— **Ljudsko šolstvo.** Na mesto učitelja Egidija Schifferja, ki je v svrhu študij na dopustu, je imenovana za suplentinjo na Jesenicah Helena Potočnik.

— **Preiskave proti dijakom v Dalmaciji.** Dalmatinska vlada je uvedla strogo preiskavo proti dijakom, ki so povodom Škerličeve smrti brzojavili v Belgrad svoje sožalje.

— **K polomu karlovške hranilnice.** Te dni so v Karlovcu aretirali lastnika tvrdke Funk & Heinrich — Hugo Heinricha, ki ima pri propadlem zavodu nad 750.000 K dolga. Heinrich je svak bivšega hranilničnega ravnatelja Hermana in se je doglano, da je le-temu pomagal pri goljufiji s potvorenimi založnicami karlovške hranilnice. Takih založnic ima Heinrich samo v Zagrebu za 80.000 K. Njegovo premoženje ni v nikakem razmerju z njegovimi dolgi.

— **Žrebanje II. razreda 2. c. kr. razredne loterije** se vrši v torek 16. in v četrtek dne 18. junija na Dunaju.

— **Promocija.** Cand. med. Janko Dervovšek, demonstrator na prvi vseučiliški očesni kliniki (prof. Dimmer) na Dunaju, je bil 8. t. m. promoviran na dunajskem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva.

— **Kap** je zadela znanega posestnika Črnič po domače Stuniča na Brodu pri Kulpi.

— **Poštni kontrolor Rešetka pred sodiščem.** V Splitu se je te dni pričela kazenska razprava proti poštnemu kontrolorju Rešetki radi poneverbe državnega denarja. Obtoženec priznava, da je začel z nepoštenimi manipulacijami od leta 1903. dalje. Vsega vkup je poneveril 86.594 K državnega denarja.

— **Sina umoril.** V Dugempolju, občine kliške v Dalmaciji, je kmet Jozo Plazibat v prepiru prerezal trebuh svojemu sinu Matiji, ki je v dveh urah umrl odpustivši očetu. Nesrečni oče je po krvavem činu pobegnil v gore in ga še niso dobili.

— **Imenovanje.** Dr. Jožef Staudacher je imenovan za državnega železniškega zdravnika v Ljubljani.

— **Na cesti umrla.** 2. t. m. je prišla v Radovljico na semenj 57letna posestnica Barbara Lipovec iz Javorniškega Rovta. Na potu na kolodvor pa jo je zadela srčna kap in je v par minutah umrla.

— **Pretep med dvema ženskama.** Pred dvorom pri Kranju se je minule dni prepirala 80letna Marjeta Roblek od tam z nekim šestnajstletnim dekletom. Dekle je med prepirom sunilo starko tako močno v prsi, da je padla na tla in si zlomila levo nogo v stegnu. — Franc Vrdir, po domače Šloperjev, in Janez Logar, po domače Blakov, oba iz Podtabora pri Trzihu sta bila na binkoštno nedeljo zvečer v pretepu z nožem hudo ranjena.

— **Obstrelil** je neki neznanec posestnika Jožefa Šinka iz Moš v smledniškem okraju, ko se je le-ta na binkoštni ponedeljek zvečer peljal domov. Kroglja je Šinku prodrla čevljev in ga poškodovala na nogi. Storitca se niso dobili.

— **Za avtomobilno zvezo Kranj—Železno Kapljo** se bo vršila dne 18. junija komisionalna vožnja. Nameravani avtomobil bi vozil tudi pošto. Na koroški strani vlada precejšnje zanimanje za to zvezo, dočim na Kranjskem ni opazati posebnega navdušenja.

— **Umril** je v Zagrebu 63 letni odvetnik dr. Dragotin Goldman. Zadel ga je kap.

— **Aretirana roparja.** Iz Dugogasele na Hrvatskem poročajo, da so ondi orožniki aretirali zloglasnega in nevarnega razbojnika Franca Horvatića. Spoznala ga je bila neka žena, ko si je kupoval čevlje in hitela po orožnike. Iz Čakovca pa tudi prihaja vest, da so ondi prijeli Horvatićevega vrednega tovariša Stefana Kunšeka.

— **Slovenec ponesrečil v ameriškem premočniku.** V Rock Springs, Wyo., se je smrtno ponesrečil rojak Anton Hafner. Ko je odhajal iz rova, se je utrgala vzpenjača in se je tako nesrečno udaril na glavi, da je po preteku petih dni v groznih bolečinah umrl v bolnici. Pogreb je bil 10. maja. Pokojnik zapušča vdovo in dvoje malih otrok. Doma je bil iz Stare Loke na Gorenskem.

— **Novo strašno orožje** je iznašel, kakor smo že poročali, italijanski inženir Ulivi. S svojim aparatom lahko povzroči brezičnim potom eksplozijo kovin in v daljavi 17 km lahko razstreli vsako eksplozivno snov, praharne, vojne ladje i. t. d. Zdal gradi močnejši aparat, ki bo učinkoval na daljavo 100 km, s katerim bo baje lahko razstrelil iz Benetk vse vojne ladje v Jadranskem morju.

— **Pod vlak** se je vrgel v Osjeku 21-letni kovaški pomočnik Adam Schneider iz žalosti, ker mu je mati zblaznela in ker ga je »dekle zapustila«. Vlak mu je odtrgal obe nogi in bo poškodbi najbrže podlegel.

MOHAMEDANCI NAPADLI MESTO AIVALI.

»Agence d'Athènes« poroča, da so prodrli oboroženi mohamedanci 6. t. m. pred mesto Aivali, v katerem stanuje 30 tisoč Grkov. Prebivalstvo je v skrbeh, ker se boji najhujših izgredev. Begunci beže k morskemu obrežju. V vasi Kato-Panaghia pri Vurli so plenili mohamedanski izseljenci, ko so prebivalce prisilili, da so se izselili. 6000 grških beguncev čaka pri Adramyttiju nasproti Mytilenam prilike, da bi odpotovali. Angleški podkonzul v Aivali se je odpeljal v Smirno, da naprosi angleškega konzula za intervencijo. Grški poslanik v Carigradu je 6. t. m. popoldne odločno nastopil pri velikem vezirju in mu predložil brzojavke, ki so došle iz Samuna, Aivalija in iz drugih anatolskih krajev, kjer mohamedanci Grke preganjajo. Turki so po teh poročilih zasedli pri Aivaliju 2 milijona frankov vredno posestvo grškega poslanca Trikupisa. Izgnali so grške nastavljenice pri bališkem rudniku v Anatoliji.

Primorske vesli.

p Oplenitev pazinskega poštnega voza pred sodiščem. Pred porotnim sodiščem v Rovinju je stal te dni 29letni bivši poštni šofer in kasnejši urednik puljske »Istria socialista«, Alfred Cimadori, obtožen, da je 9. decembra m. l. na pazinski cesti oplenil pazinski poštni voz in si prilastil 15.900 K. Vrh tega je bilo obtožen nedovoljenega povratka v Trst, odkoder je bil po 18 obsoodbah izgnan in napačne priglasi v Pulju, kjer se je javil kot samski, dasi je oženjen. Zasllišanih je bilo mnogo prič, ki pa niso ovrgele njegovega alibija, dasi so ga drugače zelo obteževale; proti njemu je zelo govorilo tudi dejstvo, da so v njegovem žepu našli ključ, ki je gladko odprl shrambo pazinskega poštnega voza. Cimatori je izjavil, da je to ključ v stanovanje neke njegove znanke v Trstu, katere noče imenovati. Porotniki so vprašanje o zločinu poštne tatvine soglasno zanikali, potrili pa naslednji dve glede nedovoljene vrnitve v Trst in napačnega priglasi, nakar ga je sodni dvor obsodil na 3 mesece zapore, izjavivši, da je to kazenski zasled že v preiskovalnem zaporu.

p Nevreme v Istri. V noči od 5. na 6. t. m. je bil silen veter in dež. Veter je polomil mnogo trtnih mladice in povzročil veliko škodo. Tudi 6. t. m. je celi dan pihalo in deževalo. Vreme hladno. Ljudje ne morejo ni škropiti ni žveplati vinskih trt. Koruza je neokopana, krompir neogrnjen. Bog daj lepo, vreme. — Trave je pa letos veliko, toda sušiti se ne more. Kozolcevi pa tukaj nimajo. — Nekako vse narobe je na tej božji zemlji.

p Smrtna nesreča na tržaškem južnem kolodvoru. Včeraj zjutraj okoli štirih je premikajoči stroj na južnem kolodvoru v Trstu povozil prostornega mojstra Jožefa Resnika in ga grozno razmesaril, tako da je revež izdihnil na licu mesta. Vsled burje in dežja, ki sta bila v noči od včeraj na danes posebno močna, je Resnik, da bi se ščitil še bolje proti dežju, nosil tudi dežnik. Ko je proti jutru hotel prestopiti na tovrnem kolodvoru tir blizu skladišča »D«, ni Resnik opazil in vsled burje tudi ni slišal, da se mu bliža za njegovim hrbtom stroj, potiskajoč prazen voz. Voz ga je zgrabil in potegnil pod kolesa, stroj pa mu je odtrgal obe nogi, pepelnjak stroja pa mu je na vrhu tega še razparal trebuh. Grozen je bil prizor. Ponesrečeni Resnik je bil 50 let star in zapuščal vdovo, omoženo hčer in pa sina Antona, ki slušbuje na južnem kolodvoru kot pisarniški pomočnik.

Ljubljanske novice.

Ij Seja odbora S. K. S. Z. se vrši danes ob pol 8. uri zvečer.

Ij Ljubljanski glavni kolodvor. Na tozadevno posredovanje je prejel deželni glavar dr. Šusteršič obvestilo železniškega ministra barona Forsterja, da je železniško ministrstvo že koncem aprila t. l. pozvalo upravni svet južne železnice, naj se ozira pri oddaji del za prezidavo ljubljanske postaje kolikor mogoče na domače kranjske podjetnike in obrtnike.

Ij Umrl je odbornik Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, skupina Ljubljana Matevž Varšek. Bil je odločen naš mož, ki je prišel na vse shode naše organizacije, dasi je stanoval v Blatni Brezovici, nad tri ure hoda iz Ljubljane. N. v m. p.!

Ij Družabni klub se organizira kot društvo na podlagi od c. kr. vlade potrjenih pravil in ima danes ob 8. uri zvečer na verandi hotela »Union« svoj ustanovni občni zbor s sledečim sporedom: Konstituiranje društva; osnivanje odsekov; slučajnosti. — Prosta zabava, pri kateri predava gospod dr. J. Adlešič o belokranjski narodni poziciji s fonogramatičnimi posnetki narodnih pesmi. Ker je zasnovan družabni klub samo za moško članstvo, se dame niso posebej vabile, pač pa veljajo razposlana vabila tudi za dame in družine vabljenih gošpov.

Ij Nogometne tekme na Telovo. V četrtek se vrši na igrišču v Tivoli prav zanimiva nogometna tekma med Gradjanskim športnim klubom iz Zagreba in prvim moštvom ljubljanske »Ilirije«. Dosedaj je Gradjanski še vedno zmagal nad »Ilirijo«, topot se mu pa hoče »Ilirija« revanžirati. Za to tekmo so od jutri naprej do četrtega opoldne v predprodaji vstopnice v Češarkovi in Dolencevi trafikah, in sicer sežeš po 2 in 1 K, stojšča po 60 h, dijaške in vojaške vstopnice po 30 h, dočim bodo na dan tekme pri blagajni sledeče cene: Sedeži po 2 K 50 h in 1 K 20 h, stojšča po 70 h, dijaške in vojaške vstopnice pa po 40 h. Opozorjamo zato na ugodnost nakupa vstopnic v predprodaji.

Ij Sukar Srečko Magolič je razstavil v izložbenem oknu tukajšnjega zavoda za pospeševanje obrti nekaj prav mičnih pokrajinskih slik, ki so vse na

prodaj ter se poizve prodajne pogoje v zavodovi pisarni.

Ij Poročil se je 7. t. m. gosp. Budivoj Masle, c. kr. poštni uradnik v Ljubljani, z gospico Josipino Ahlin, posestnico v Ljubljani, iz znane in priljubljene rodbine. Na predvečer poroke so priredili pevci nevesti pred njenim domom lepo podoknico. — Poročil se je posestnik na Zabjeku gospod Franc Bahovec z gđco Jožico Jamnik. Bilo srečno!

Ij Dirka kolesarskega društva »Ilirije«. Včeraj popoldne se je vršila dirka kolesarskega društva »Ilirije« iz Kranja v Ljubljano. Prvi je došel na cilj Reboli Ivan št. 1 v 40 min. 9²/₅ sek., drugi je prišel Fran Ogrin št. 4 (42 min. 21²/₅ sek.), tretji Ivan Ciber št. 15 (42 min. 35 sek.), četrti Ferdo Šega št. 3 (42 min. 38 sek.) Ti štirje so dobili darila, ostali, v maksimalnem času došli, pa diplome. Ti so: Deržaj Rudolf, Visiak Engelbert, Mostar Ignacij, Vrabec Ferdo, Filipan Mirko, Sinkovec Albin. Maksimalni čas je bil 50 minut. Startalo je 15 dirkačev. Pri 19 km je vsled momentane slabosti padel Kastelic Alfonz in se lahko poškodoval. Zdravnik g. dr. Demšar, ki je vozil v avtu za dirkači, ga je takoj obvezal in odpeljal v avtu v Ljubljano. Dirka se je izvršila ob najlepšem vremenu. Občinstva je bilo na startu v Kranju in na cilju v Ljubljani zelo mnogo. Po dirki se je vršil sestanek dirkačev v restavraciji pri Novem svetu. Razdelili so darila; prvo je bilo srebrna kupa (vredna 50 K), drugo kukalo (35 K), tretje srebrna športna ura (20 K), četrto listnica (15 K). Govoril je nato g. dr. Demšar, ki je pojasnil nezgodo, dal dirkačem navodila za v bodoče in poudarjal pomen tega športa v zdravstvenem oziru. Po pozdravu g. ing. Hilleja se je razvila zabava. — Kakor smo čuli, je bilo za to dirko prijavljenih nekaj znanih prvostvornih dirkačev, ki bi vozili izven konkurence. Prvotno je odbor le-te dirkače sprejel, toda pozneje start tem vozačem odklonil. S športnega stališča se ta sklep ne more odobravati, ker je ljubljansko občinstvo danes že toliko razvajeno, da se mu mora kaj nuditi. Pri dirki smo opazili kolesa skoro samo ene znamke. V prospeh kolesarskega športa bi bilo priporočati, da se v bodoče pripušča k podobnim dirkam tudi druge dirkače, iz česar bi se dalo lahko razlagati uspeh in napredek domačih vozačev.

Ij Veliki cirkus Kludsky združen z velikim zverinjakom pride še tekoči teden v Ljubljano.

Ij Umrl so v Ljubljani: Marija Kunaver, posestnica, 54 let. — Marija Čič, vdova mitniškega paznika, 76 let. — Ivan Höman, tesarski pomočnik-hiralec, 42 let. — Ana Bončar, žena mizarskega mojstra, 31 let. — Ivan Vrhovnik, krojačev sin, 16 mesecev. — Josipina Demšar, posestnikova hči, 6 let. — Karolina Judež, hči železniškega delavca, pol leta.

Ij Zamorska vas v Ljubljani. Prihodnji teden pride v Ljubljano impresarij Charles Crassé z večjo skupino zamorcev plemena Šiluk iz centralne Afrike (moški, ženske in otroci). Svoj tabor bodo imeli na bivšem dirkališču ob Lattermannovem drevoredu.

Ij Prve črne jagode. Danes je prinesla na trg neka kmetska ženska prve črne jagode in jih prodajala pa 20 vin. liter.

Ij Prva divjačina na trgu. Danes je dobila na trg prekupčevalka Ana Florijančič prvega srnjaka, katerega je ustrelil nek ugledni gospod.

Štaterske novice.

š Pri volitvah v posojilnico v Ljutomeru je zmagala Kmečka zveza. Liberalci so poraženi.

š Nemško delavsko društvo »Germania« bodo ustanovili v nedeljo 14. junija ptujski nemskutarji. Bivši socialni demokrat Linhart, katerega so socialisti odslovili zaradi dolgih prstov, piše v »Pettauher Zeitung«, da ima društvo v prvi vrsti namen, iztrgati delavstvo socialno-demokraciji in k r e m p l j e m. Zares lepe poklone dela Linhart, kateri svoje prepričanje spreminja po vetru, svojim nekdanjim sodelavcem.

š Sv. Trojica v Slov. goricah. (Samoum. — Nagla smrt.) Dne 3. junija se je tukaj obesil znani Alojz Horvat, bivši policaj svetotrojiškega trga, pismonoša ter stric Janeza Horvata, sedanega svetotrojiškega policaja, pismonoša ter kolporterja bankerotnega ptujskega »Štajerca« pri Sv. Trojici. Imenovan samoumorilec, ki je bil hud alkoholičar in nekdanj desna roka trojiških Štajercijancev, je že lanskega leta v pokopališčni mrtvašnici streljal nase, a je zopet okrevljal v radgonski bolnišnici od zadobljenih poškodb, letos se je pa z vrvoj obesil. Dne 5. junija se je peljal iz Ptuja na enovprežnem vozu Janez Čuček p. d. Rajšp, veleposestnik iz Oseka. Poleg njega na vozu je sedela njegova hčerka. Naenkrat se je konj splasil, začel dirjati s tako silo z vozom semtertja po cesti, da sta oba, oče in

hčerka, padla iz voza. Janez Čuček je zadobil smrtnonevarne poškodbe na glavi, dočim si je hčer samo roko zlomila. Poklicali so takoj zdravnika in duhovnika. Kmalu, ko je prišel zdravnik, je izdihnil dušo, a duhovnik ga je našel že mrtvega. Da, nagle ter neprevide smrti reši nas, Gospod. Pokojnik je bil dober gospodar. Sicer ni bil našega političnega mišljenja, bil je naročnik »Stajerca«, a tudi »Slov. Gospodar« je zahajal v njegovo hišo. Bil je miren značaj, ki je v prvi vrsti živel le svojemu cvetočemu gospodarstvu. Naj mu sveti večna luč!

š Smrtna kosa. V Gaberju pri Celju je umrl kovaški mojster in posestnik Florijan Šribar v starosti 54 let. — V Latkovasi pri St. Pavlu pri Preboldu je umrl posestnik in bivši šentpavelski župan Janez Cajnar.

TRIMESEČNA OBRAVNAVA PROTI RUSOFILSKIM AGITATORJEM V LVUVU KONČANA.

6. t. m. se je končala trimesečna razprava proti štirim osebam, obtoženim rusofilске propagande. Poljski porotniki so 20 stavljenih jim vprašanj soglasno, eno pa z 10 proti 2 glasovoma zanikali. Sodni dvor je nato obtožence oprostil, a ker je državni pravdnik izjavil, da vložil ničnostno pritožbo, je sodni dvor sklenil, da ostanejo še nadalje v zaporu.

RUSKO ČRNOMORSKO BRODOVJE.

Komisija dume je v tajni seji odobrila v navzočnosti mornariškega ministra zakonski načrt o izpolnitvi črnomskega brodovja.

Zadnje vesli.

ZAUPNICA BELOKRANJSKE DUHOVŠČINE DR. IVANU ŠUSTERŠIČU.

Metlika. Popolno zaupanje izreka belokranjska duhovščina zbrana na pastoralni konferenci v Metliki prezaslužnemu voditelju katoliških Slovencev dr. Ivanu Šusteršiču. — Dovgan, König, Šašelj in drugi.

VOLITVE V ISTRSKI DEŽELNI ZBOR.

Trst. Včeraj so bile volitve za istrski deželni zbor. Volila je splošna kurija. V tej skupini je v Pulju izid sledeči: Laški liberalci Corenichi 1230 glasov, socialni demokrat Lirussi 702, hrvatski kandidat dr. Pederin 431, kandidat mornarice Riaziz 201. Ožja volitev med Lahom in socialistom. Vrš se prihodnjo nedeljo. Izid je tak, kakor se je splošno pričakoval. V ožji volitvi pojdejo vse antikamoraške grupe po vsej priliki volit socialisti, ker je tudi najbolj pametno. Hrvatski kandidat je dobil topot 25 ¹/₂ več, nego lani dr. Scallier v istem kraju. Kamorasi so precej poparjeni.

Trst. V IV. volilnem okraju je v splošni skupini izvoljen dr. Matko Laginja, ki je dobil 8030 glasov, italijanski kandidat je dobil 1013 glasov, socialni demokrat 365. — V V. volilnem okraju je izvoljen dr. Ivan Milčič z 4680 glasovi, laški kandidat Pesante je dobil 1026 glasov. — V VII. volilnem okraju je izvoljen profesor Vekoslav Spinčič s 5000 glasovi, laški in nemški skupni kandidat Šandri je dobil 612, socialni demokrat 89 glasov. V Voloski-Opatiji je dobil Spinčič 484, Šandri 51 glasov. Nemci so vsi volili Italijana. — V I. volilnem okraju Piran-Isola-Koper-Milje-Omag je dobil krščanski socialci dr. Spadaro 2609 glasov, italijanski liberalci Benatti 2374 glasov, soc. demokrat 1926, slovenski kandidat nad 200 glasov. V tem okraju je ožja volitev med laškim liberalcem in laškim krščanskim socialcem. V Miljah je bilo zanimivo razmerje glasov: Benatti 101, Spadaro 226, soc. demokrat 767, Slovenec 1 glas. — V II. volilnem okraju Poreč-Buje-Buzet-Rovinj sta dobila kršč. soc. kandidata 1600, italijanska liberalca 7000, soc. demokrata 120 glasov, slovenska kandidata 400 do 500 glasov. Izvoljena sta laška liberalca. Volitve so se vršile precej mirno; bilo je le par prask med Italijani in socialnimi demokrati. Nemci so povsod volili Italijane.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PRI CESARJU.

Dunaj. Grofa Stürgkha je cesar sprejel v avdienci.

CVETLIČNI DAN V TRSTU PREPOVEDAN.

Trst. Ker so Lahi Slovenke, ki so prodajale cvetlice v prid Ciril Metodovi družbi, na več krajih mesta napadli, je policija včeraj dopoldne nadaljnje prodajanje cvetlic prepovedala. Italijanci so skušali nekatere gospodice cvetličarke insulirati na poti, ko so se vračale domov iz pred Narodnega Doma, kjer edino je bila razprodaja še dovoljena. Govore tudi, da je bila neka cvetličarka povožena. Na rešilni postaji niso hoteli dati zadevnih informacij. Uspeh cvetličnega dneva je velik.

Sobotni italijanski napadi na cvetličarke so med slovenskim ljudstvom vzbudili splošno nevoljo.

PODRŽAVLJENJE POSTILJONOV V TRSTU.

Trst. Včeraj dopoldne je bil v Rojanu shod postiljonov in drugega slovenskega delavstva, na katerem je govoril med drugimi tudi dr. Rybač, ki je ostro nastopil proti dosedanemu najemniku graščaku Ed. Dolencu in njega ravnatelju Ozoniju. Med govorniki je omenjal tudi neko intervencijo kranjskega deželnega glavarja dr. I. Šusteršiča v prilog Dolencu. Na številno obiskanem shodu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva od c. kr. poštnega ravnateljstva, da se tržaški postiljoni podržavijo.

KONEC RUSOFILSKE OBRAVNAVE V LVUVU.

Lvov. Državni pravdnik je umaknil ničnostno pritožbo v rusofilskem procesu, nakar so bili obtoženci, ki so bili v soboto vsi oproščeni, izpuščeni iz zapore.

IZ JEČE POBEGNILA.

Černovice. V tukajšnjem preiskovalnem zaporu se radi obtožbe veleizdaje nahajajoča se brata Gerguški sta včeraj popoldne pobegnili in se z avtomobilom prepeljala preko ruske meje. Mater in soproga enega pobeglih bratov so aretirali.

NESLOGA MED ALBANSKIMI VSTAŠI.

Dunaj. »Neue Freie Presse« javlja, da se pri Tirani albanski vstaši med seboj bore in da so orožniki zapodili vstaše iz vasi Bradasches.

STAVKA LEKARNARJEV V BUDIMPEŠTI.

Budimpešti. Tu stavka 250 lekarniških pomočnikov. Zahtevajo več plače.

NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR V BOSNI.

Sarajevo. Nadvojvoda Leopold Salvatore je 7. t. m. došel v Sarajevo.

NOVO FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Pariz. Poincaré je naročil Ribotu, naj sestavi novo ministrstvo.

VOLITVE V RUMUNJI.

Bukarešt. V I. volilnem razredu v rumunski senat je bilo izvoljenih 32 liberalcev, 17 konservativcev, 8 demokratov in 2 neodvisna kandidata. Ožjih volitev je potrebnih 5.

NAKLEP ANARHISTOV PREPREČEN.

Milan. V mestnem parku so anarhisti pod tribuno, na kateri bi bili stali pri včerajšnji ustavni slavnosti dostojanstveniki, položili bombo. Bomba je pa predčasno eksplodirala in je tako bil preprečen naklep anarhistov.

KRVAVE ANARHISTICNE DEMONSTRACIJE V ITALIJI.

Rim. »Tribuna« prinaša iz Ankone obširna poročila o velikanskih demonstracijah, ki so se vršile včeraj zjutraj in popoldne. Anarhisti in delavska zbornica so nameravali v Ankoni prirediti neki protestni shod. Vlada pa ga je jim prepovedala. Kljub temu so priredili socialisti shod ob popoldanskim urah. Po shodu pa je prišlo do dejanskih spopadov med varnostnimi organi in zborovalci. Demonstracije so na javno stražo metali kameenje. Začeli pa so tudi streljati iz revolverjev. Bilo je nad 200 strelav oddanih. Ustreljen je bil neki 20 letni mladenič, ki se je takoj zgrudil mrtev na tla. V ostalem je bilo 5 oseb težko ranjenih. En ranjenec je v bolnici umrl.

ZOPET SE JE POTOPIL PARNIK.

London. Parnik »Corinthia« je zadel ob parnik »Oriolo«, ki se je potopil tekom 10 minut. Moštvo in potnike so rešili.

NESREČA Z ZRAKOPLOVOM.

Epernay (Francosko). Tu je eksplodiral zrakoplov. 60 oseb je ranjenih, med temi 28 težko.

Zveza slovenskih odvetnikov

je imela včeraj dopoldne v Mestni dvorani svoj občni zbor. Predsednik dr. Triller je konstatiral sklepčnost, pozdravil dr. Tekavčiča kot zastopnika odvetniške zbornice, predsednika notarske zbornice notarja Plantana in dr. Hraševca kot izvenkranjskega člana. Predsednik dr. Triller je omenjal sestanka odvetnikov v Mariboru, na katerem se je sklenilo izdelati spomenico o sodnih razmerah na Slovenskem. Dne 26. in 27. marca t. l. je izročila deputacija, obstoječa iz gg. dr. Rosine, dr. Hraševca, dr. Brejca in Trillerja pod vodstvom poslanca dr. Verstovška in Grafenauerja obširno spomenico justičnemu ministru. Hohenburgerju in predstojniku graškega nad sodišča Pittreihu. Posebna deputacija, obstoječa iz notarjev Plantana in Hudovernika, je izročila par dni pozneje justičnemu ministru spomenico o znanih jezikovnih razmerah pri ljubljanskem dežel-

nem in okrajnim sodišču. To deputacijo je vodil dr. Ravnihar. Predsednik dr. Triller je nato izrekel zahvalo posl. dr. Ravniharju, dr. Verstovšku in Grafenauerju, ki so vodili deputacijo. Nadalje se je spominjal 70letnice dr. Jos. Serneca. Tozadevne slavnosti v Celju se je zveza udeležila po zastopništvu. Končno se je spominjal umrlih članov dr. Vilfana, dr. Kušarja, svetnika Vencajza in dr. Dermote ter so navzoči vstali v znak sožalja s sedežev.

Tajnik dr. Zupanc je poročal o poslovanju zveze, ki je posvečala posebno skrb pritožbam in nabiranju statističnih izkazov in podatkov za omenjeni spomenici. Pritožbe o sodnih razmerah so ostale večinoma nerešene. Končno je izrekel urednikom znane spomenice dr. Hraševcu, dr. Brejcu in dr. Rosini zahvalo za njihovo delo.

Iz blagajniškega poročila dr. Kokalja posnemamo, da je bilo v poslovni dobi 1912.—1914. dohodkov 3545 K 98 h, izdatkov 947 K 68 h, prebitka 2598 K 30 h. Imovine ima zveza 9199 K 72 h. — Blagajniku se je izrekel absolutorij in zahvala.

Pri volitvah so se izvolili v odbor: preds. dr. Triller, podpredsednik dr. Ravnihar, tajnik dr. Zupanc, blagajnik dr. Kokalj; kot odborniki dr. Brejc, dr. Hraševac, dr. Schweitzer, dr. Krisper in dr. Ribaf. Kot računski preglednik sta bila izvoljena dr. Tavčar in dr. Tekavčič.

Nato se je sklenilo, da se zveza slov. odvetnikov preosnuje v zvezo slovenskih odvetnikov in notarjev ter se je naročilo odboru, naj tozadevno preosnuje pravila in skliče v primernem času izvanredni občni zbor.

Pri slučajnostih sta notarja Hudovernik in Plantan poročala o jezikovnem vprašanju glede občejanja notarjev kot sodnih komisarjev s sodišči. Gospod notar Hudovernik je ob tej priliki omenil, da se je tozadevni akciji škodovalo, ker je neki list pisal, da ni res, da bi notarji kdaj kot sodni komisarji dopisovali slovensko. Prosil je, naj bi se vse tozadevne notice opustile. (Gospod notar Hudovernik bi pač storil edino prav, če bi se radi te stvari obrnil edino na naslov »Slov. Naroda«, ki je prvi pričel z neosnovanimi napadi na našega pristaša. »Slovenec« pa ni zato tu, da bi molčal na liberalne izbruhe. Opomba uredn.)

Končno je dr. Hraševac prosil novoizvoljenega člana odbora dr. Ravniharja naj kot državni poslanec skuša povsod uveljaviti slov. jezikovne zahteve.

Dr. Ravnihar je odgovarjal, da slovenska delegacija na Dunaju ne stori v tej zadevi popolnoma svojo dolžnost. Izvzeti je pač posameznike, a ravno zato ne vrši slov. delegacija svoje dolžnosti, ker ne daje pravega povdarka prizadevanjem posameznikov. — (Dr. Ravnihar naj bi iskal povdarka v mladočeskem klubu, čegar član je. Naši slovenski poslanci pa vrše na Dunaju popolnoma svojo dolžnost, vsled česar se ji ni treba ozirati na želje in zahteve osamljenega dr. Ravniharja, ki zna pokazati veliko fraz, a nobenega uspeha kot državni poslanec v enem ali drugem oziru. Zato je njegova kritika tudi brez pomena. — Opomba uredn.)

Končno se je izrekla želja, naj bi se izvanredni občni zbor, ki se ga namerava sklicati v svrhu izpremembe pravil, vršil v znamenju protestnega shoda proti sodnim razmeram na Slovenskem. Nato se je občni zbor zaključil.

Svoji k svojim je geslo dandanes. Pod tem geslom se priporoča urarska tvrdka F. Čuden, ki je res domača tvrdka in je njen lastnik domač Slovenec. Ni shoro Slovenca, ki bi ne poznal te stare domače tvrdke, ki je bila nekdanj na Mestnem trgu, sedaj pa se nahaja že blizu deset let v Prešernovi ulici št. 1. Lokal na Mestnem trgu je bil svoj čas prevzel gospod H. Suttner, Čudnov svak, ki se je pozneje preselil v Gradec. Toliko v pojasnilo onim, ki iščejo tvrdko F. Čuden še vedno na Mestnem trgu. 1916

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 8. junija 1914.

Pšenica za oktober 1914	13.11
Rž za oktober	9.68
Oves za oktober	7.91
Koruza za julij 1914	7.69
Koruza za avgust 1914	7.38

ODDA se v NAJEM

mala trgovina

z mešanim blagom v Ljubljani. Potrebni kapital 600 do 700 kron. Zelo pripravna za žensko. — Več se izve v Trnovski ulici št. 25. 1753

Dne 11. junija ob 3. uri pop. se prodaja trava na Ilovici

na Richterjevih travnikih. Ign. Krištof.

Trgovskemu pomočniku

mešane stroke, dober manufakturst in spekerist, pridnega, treznega in poštenega značaja, želim do vel. srpana primerno službo poizvedeti. Sprejme se tudi takoj krepak

trgovski učenec

v trgovino mešanega blaga na deželi; kateri so že kaj učeni bi imeli prednost.

Vprašanja in ponudbe je poslati na naslov: P. T. 500, poštno-ležeče pošta Radna, Dolenjsko.

Ako kdo želi za mal denar kupiti

1921

hišo

naj si jo ogleda na prijaznem Posavju; lepa, prostorna, na novo prezidana, jako pripravna za letovišarje ali penzioniste, pa tudi za delavce, ker ni daleč od mesta. Natančnejša polasnila se dobe na gostilni »Tavčarjev dvor« p. Ježica pri Ljubljani.

Dobro veziljo

(šitkarico), ki zna dobro na stroj veziti, sprejemem takoj v službo, proti primerni plači. Morebitne reflektantije naj mi takoj pismeno naznani. Lovro Rebolj, zaloga šivalnih strojev v Kranju. 1922

Služba občinskega tajnika

V občini Loški potok je prosta služba občinskega tajnika, nastop službe 1. septembra t. l.

Prosilci naj prošnje s potrebnimi spričevali vpošljejo do 15. julija t. l. županstvu Loški potok, p. Travnik, Dolenj. Plača v gotovini K 1000 letno in prosto stanovanje.

Debeljak, župan.

Mladi prašiči

so naprodaj v Elizabetini otroški bolnici. 1930

Budivoj Masle

c. kr. poštni uradnik

Josipina Masle roj. Ahlin

posestnica

poročena

Ljubljana, 7. junija 1914

1920

Dirka R.S.R. ILIRIJA Kranj-Ljubljana 7. junija 1914

Gorčeva kolesa

prva

dospela na cilj.

A. GOREC, Ljubljana

specialna trgovina s kolesi, pneumatiki in deli

Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja)

Št. 810/Pr.

Razpis.

1850

Mlekarski instruktor.

Pri deželnem odboru kranjskem je popolniti mesto

mlekarskega instruktora.

S to službo so združeni sledeči prejemki: Letna plača 1600 K, aktivetna doklada 504 K in potni pavšal v letnem znesku 1500 K.

Za to službo se zahteva dovršitev kake nižje kmetijske in enoletne mlekarske šole ter primerno prakso v mlekarski stroki.

Nameščenje je sprva začasno.

Prosilci za službo mlekarskega instruktora predložijo naj svoje s krstnim in domovinskim listom, z zdravniškim spričevalom ter z dokazili o strokovni usposobljenosti ter o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje do 20. junija t. l. podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 30. maja 1914.

Zahvala.

1931

Za mnoge izraze sočutja izkazane nam ob bolezni in smrti naše iskreno ljubljene in nepozabne soproge, oziroma matere, gospe

Franciške Rupnik

dalje za darovane krasne vence in za častno spremstvo pri pogrebu nepozabne rajke, izrekamo tem potem vsem sorodnikom in znancom in posebno še gg. tovarišem-podčastnikom svojo prisrčno zahvalo.

Ljubljana, 8. junija 1914.

Žalujoča rodbina.

Za trgovino rabim takoj enega

učenca

Deček naj bo iz boljše rodbine, naj ima veselje do trgovine, z višjo šolsko izobrazbo, z dobrimi spričevali.

Josip Verbič, trgovina, Ilir. Bistrica. 1912

Dr. P. DeFranceschi

primarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem, je uporabljal tinkturo za želodec, lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, z najboljšim uspehom. — Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli,
Ljubljana.

Za župnišče na deželi se išče

služabnica

stara okrog 30 let, v pomoč kuharici; kmetije in živine ni pri hiši, — torej samo za hišna in vrtna dela. — Zahteva se poštenost in zdravje. — Plača po dogovoru. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista pod števil. 1907.

KUC

BR. NOVAKOVIČ
LJUBLJANA-LIBOR

KUC

zdravniško priporočeno **kritvoroče vino daje moč in zdravje.**

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4.80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malaga, konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

2631

Rimske toplice

v Tržiču (Montaleone).

1865

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejane in povečane vroče bromske in kloridne toplice. Jednakomerna toplota 38° do 40° in naravne glinke kopelji. Analizirane od dvornega svetnika profesorja dr. E. Ludwiga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Prage, Gradca in Trsta najtopleje priporočene proti boleznim ischias, kroničnemu in hudemu revmatizmu v sklepkih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje rado- voljno

UPRAVA.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu se vljudo naznanja, da je v hotelu „Trainik“ (Sv. Petra cesta v Ljubljani) otvor- jena nova, lepa

KAVARNA

z najboljšimi pijačami, igrami i. t. d.

Za obilen obisk se priporočata

Leop. in Alojzija Tratnik

Sprejme se prodajalka

mešane stroke. Nastop ako mogoče s 1. julijem. Nemščine zmožne imajo prednost. Ponudbe na **I. delavsko konsumno dru- štvu na Jesenicah, Gorenjsko.** 1893

Učenee

se sprejme za trgovino z mešanim blagom, kateri bi imel veselje in primerno šolsko iz- obrazbo. Kje, pove uprava „Slovenca“ pod številko 1885. (Znamka za odgovor!)

Stanovanje

se išče za zakonski par brez otrok v najem do smrti. Eno sobo, kuhinjo, malo vrta, blizu železniške postaje in farne cerkve. Ponudbe se prosi poslati na uprav- ništvo „Slovenca“ pod: št. 1880, Ljubljana.

1880

RADIUM

STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerika - preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobe ter so znatno cenejše kot konku- renčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno živотно ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

Za večje podjetje se išče

starejša ženska oseba,

ki je vajena oskrbovanju perila. Prednost pa imajo one, ki so že bile pri takem poslu ali kot oskrbnice perila ali pa vsaj kot sobarice. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slo- venca“ pod št. 1887.

Proda se dobro ohranjen

fotografični aparat

18x24, z vsemi potrebnimi za zelo nizko ceno, ali se zamenja za aparat 10x15. Naslov pove uprava pod št. 1908. (Znamka za odgovor.)

Št. 12575/14.

RAZPIS.

Za zgradbo

vodovoda v vasi Ravne,

občina Bloke, polit. okraj Logatec na 17.872 K 29 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen pro- računa naj se predlože do

20. junija t. l. ob 11. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe vodovoda v Ravnah, ob- čina Bloke, okraj Logatec«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik grad- bene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke. Priložiti je tudi se- znam enotnih cen za vpeljavo hišnih vodovodov.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo po- nudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah, kjer se tudi dobe proti plačilu 4 K 30 h.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 29. maja 1914.

VELIKANSKA ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE IN DECKE

A. KUNC, LJUBLJANA

919

BOGATA ZALOGA BLAGA ZA NAROCILA PO MERI.

PRIZNANO NAJFINEJŠA IZVRŠITEV!

NAJNIZJE CENE!

CENIKI NA RAZPOLAGO.

1898

Razpis.

Za zgradbo

železobetonskega mostu čez Ljubljanico na Selu pri Ljubljani in za zvezno cesto Selo-Štepanjvas

na 56.200 K oziroma 19.400 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo posameznih enotnih cen proračuna naj se predlože ločeno za most in cesto

do 22. junija t. l. ob 11. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe mostu čez Ljubljanico na Selu, oziroma zvezne ceste Selo-Štepanjvas.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene po- goje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah, kjer se dobe proti plačilu 11 K 50 h.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 3. junija 1914.

ZA BIRMO!!!

priporoča se tvrdka

1525

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

MESTNI TRG 25.

Nizke cene, solidna
dobra postrežba.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Nikelnaste moške ure	od K 4.10 naprej.
Srebrne moške ure	„ „ 7.80 „
14-karatne zlate moške ure	„ „ 40.— „
Damske ure	„ „ 7.90 „
14-karatne zlate damske ure	„ „ 20.— „
Srebrne verižice	„ „ 1.80 „
14-karatne zlate verižice	„ „ 20.— „

Sukno, volneno blago, vse vrste pe- rilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo moško pe- rilo se dobi po najnižjih cenah ::
v manufakturni modni trgovini

**Oglejte si zalogo,
zahtevajte vzorce**

I. KOSTEVČ Ljubljana
Sv. Petra cesta 4